

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ
วันจันทร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันจันทร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๔๒ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธาน ของที่ประชุม

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้เปิดประชุมและดำเนินการประชุม ตามระเบียบวาระ สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม จำนวน ๔ เรื่อง

ประธานได้แจ้งเรื่องที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

๑) รับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้ง นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์ เป็นตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ แทนนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ซึ่งได้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากลาออก ตามมาตรา ๒๐๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบมาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓

๒) กระตุ้ถามซึ่งประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและอนุญาตให้ตั้งเป็นกระตุ้ถามเป็นหนังสือ ในที่ประชุมวุฒิสภา ซึ่งไม่อาจบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมได้ภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน ตามข้อบังคับ การประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๖๐ จำนวน ๑ กระตุ้ คือ ปัญหาการบรรจุอัตราข้าราชการ กระทรวงสาธารณสุขใหม่ ๔๕,๖๘๔ ตำแหน่ง (นายเจตน์ ศิริธรานนท์ เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุข)

๓) ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณารับทราบรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๒ ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว

๔) ด้วยนายเทวัญ ลิปตพัลลภ ได้ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ทำให้ตำแหน่งกรรมการในสัดส่วนของคณะรัฐมนตรีว่างลง ในการนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้นายอนุชา นาคาศัย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา แทนตำแหน่งที่ว่าง

ที่ประชุมรับทราบ

(๒) รับรองรายงานการประชุม

(ไม่มี)

(๓) กระทู้ถาม

๓.๑ กระทู้ถามเป็นหนังสือ

จำนวน ๓ เรื่อง

๓.๑.๑ กระทู้ถาม เรื่อง ความคืบหน้าโครงการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนให้เขื่อนภูมิพล (นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ เป็นผู้ตั้งถาม ถาปนายนายกรัฐมนตรี)

ผลการพิจารณา

ด้วยเขื่อนภูมิพลเป็นแหล่งน้ำสำคัญที่ใช้ในการอุปโภคและบริโภคของประชาชน ในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ๒๒ จังหวัดโดยเขื่อนสามารถรองรับน้ำได้สูงสุด ๑๓,๔๖๒ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ปัจจุบันมีปริมาณน้ำอยู่ที่ ๔,๔๓๗ ล้านลูกบาศก์เมตร และนำมาใช้ได้จริงเพียง ๖๓๖ ล้านลูกบาศก์เมตร เท่านั้น ทั้งยังเหลือพื้นที่เก็บน้ำได้อีก จึงมีโครงการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนให้แก่เขื่อนภูมิพล โดยผันน้ำจากแม่น้ำยมมาเก็บไว้ยังเขื่อนภูมิพล ซึ่งโครงการนี้จะแบ่งออกเป็น ๓ งาน คือ งานเขื่อนน้ำยมและอาคารประกอบ งานสถานีสูบน้ำบ้านสามเงาและอาคารประกอบ และงานระบบอุโมงค์และถังพักน้ำ มูลค่าโครงการ ๗๐,๐๐๐ ล้านบาท ใช้เวลาดำเนินการ ๕ ปี เมื่อโครงการนี้สำเร็จจะช่วยเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกในลุ่มน้ำเจ้าพระยาในฤดูแล้งได้ถึง ๑.๖ ล้านไร่ เพิ่มน้ำอุปโภคและบริโภคได้ประมาณ ๓๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และเพิ่มปริมาณน้ำผ่านเขื่อนเจ้าพระยาอีก ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที นอกจากนี้ จากผลการศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์พบว่า มีความคุ้มค่าอยู่ที่

ร้อยละ ๑๑.๑๙ ซึ่งถือว่ามีเหมาะสมในการลงทุน ประกอบกับเป็นโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การชลประทานตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อีกด้วย ขอเรียนถามว่า รัฐบาลมีความคืบหน้าในการดำเนินการโครงการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนให้ เชื้อนภูมิพลหรือไม่อย่างไร และโครงการนี้มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดนอกจากนี้ ขอเสนอให้ รัฐบาลก่อสร้างอ่างเก็บน้ำแบบพวงหรืออ่างหลุมขนมครกในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

นายประภัตร โพธสุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ได้รับ มอบหมายให้ตอบกระทู้ถามตอบชี้แจงว่า ในเวลาปกติเชื้อนภูมิพล เชื้อนสิริกิติ์ เชื้อนแควน้อยบำรุงแดน และเชื้อนป่าสักชลสิทธิ์กักเก็บน้ำได้รวมกันประมาณ ๒๔,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร นำมาใช้ได้ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรสามารถหล่อเลี้ยงพื้นที่ ๒๒ จังหวัด และทำนาในเขตชลประทาน ได้ประมาณ ๑๒ ล้านไร่ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ เป็นต้นมา เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำมีน้ำใช้ได้ ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ เหลือน้ำใช้เพียง ๓,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ในขณะที่พื้นที่ทำนาเท่าเดิม ทำให้ปีที่ผ่านมาบางพื้นที่ไม่มีโอกาสทำนาหรือทำการเกษตรและปัจจุบัน ทำนาได้เพียง ๕ ล้านไร่ ดังนั้น การหาน้ำมาเติมให้เชื้อนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยแม่น้ำยม และแม่น้ำเงาที่ไหลผ่านประเทศไทยประมาณ ๔,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร มิได้มีการนำน้ำไปใช้ประโยชน์ จึงสมควรที่จะผันน้ำมาเติมให้เชื้อนภูมิพล โดยสร้างเขื่อนทดน้ำที่อำเภอขุนยวม และใช้เครื่องสูบน้ำ ๖ เครื่อง ซึ่งขณะนี้ออกแบบเสร็จแล้ว ทำการปั้มน้ำขึ้นไป ๑๗๐ เมตร ให้ไหลลงอุโมงค์ ใช้งบประมาณ ๗๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งถือว่าเป็นโครงการที่มีความคุ้มค่า และขณะนี้อยู่ระหว่างตั้งงบประมาณ โดยจะดำเนินการสร้างเขื่อน สถานีสูบน้ำ และอุโมงค์ตามลำดับ นอกจากนี้ เห็นด้วยกับข้อเสนอของท่านสมาชิกวุฒิสภา

๓.๑.๒ กระทู้ถาม เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปตำรวจ ตามร่างพระราชบัญญัติ ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. (นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน เป็นผู้ตั้งถาม ถาพนายกรัฐมนตรี) (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓)

ผลการพิจารณา

เนื่องจากรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ผู้ได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้ถาม ติดภารกิจ ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปเป็นวันจันทร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

๓.๑.๓ กระทู้ถาม เรื่อง การดำเนินคดีกับนายอานนท์ นำภา แกนนำการชุมนุม
(นายสมชายแสวงการ เป็นผู้ตั้งถาม ถาปนายนายกรัฐมนตรี)
(เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันจันทร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓)

ผลการพิจารณา

เนื่องจากรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ผู้ได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้ถาม
ติดภารกิจ ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปเป็นวันจันทร์ที่ ๑๔
กันยายน ๒๕๖๓

๓.๒ กระทู้ถามด้วยวาจา

(ไม่มี)

เรื่องด่วน

จำนวน ๑ เรื่อง

- รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๓)
พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำ
และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๓) ของ
ที่ประชุมวุฒิสภา มีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี กับคณะ ประกอบด้วย กรรมการปฏิรูปประเทศ
ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงประกอบการพิจารณา
รายงานเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมวุฒิสภา โดยนายอนุชา พิทยนันท์ รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ เสนอรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๓) ในภาพรวม

พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานคณะกรรมการติดตาม ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตส.) ได้แถลงรายงานสรุปผลการวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ (เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๓) ต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า จากข้อเสนอแนะ การติดตาม การเร่งรัดการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศที่ได้นำเสนอโดยคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาในรอบที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีนำผลการติดตามของ ตส. เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อดำเนินการปรับปรุงการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศในประเด็นสำคัญ ดังนี้ (๑) แผนการปฏิรูปประเทศที่กำลังปรับปรุงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ ตามมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ และอย่างน้อยต้องบรรลุเป้าหมายในระดับเดียวกับที่กำหนดไว้เดิมในแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๑๒ แผน ในระยะเวลาเดิม คือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ควรเน้นการปฏิรูประบบราชการให้ข้าราชการทำงานด้วยความมุ่งมั่น มุ่งผลสัมฤทธิ์ทำงานเชิงบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ (๓) ด้านสังคม และด้านกฎหมาย ควรเน้นการปฏิรูปเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ ในสังคม (๔) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควรเน้นการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การทุจริตคอร์รัปชันหมดไปจากระบบราชการและสังคมไทย (๕) ด้านการเมือง ควรมุ่งเน้น ๒ ประเด็น คือ กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการรัฐรักสามัคคีของสังคมไทย และการสร้างรัฐธรรมนูญไทย โดยคณะกรรมการ ตส. เห็นว่า ข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญดังกล่าว รวมถึงข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปประเทศ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างยั่งยืน โดยคาดหวังว่า รัฐบาลจะเร่งขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนต่อไป

จากนั้น ผู้แทนคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาที่รับผิดชอบแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านเศรษฐกิจ รวมถึงสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อรายงาน สรุปได้ดังนี้

ด้านการเมือง

ผู้แทนคณะกรรมการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน และสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า การเมืองไทยยังมีความขัดแย้งอยู่ การปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจึงต้องสร้างความตระหนักรู้ร่วมกันว่าการเมืองเป็นเรื่องสำคัญ สร้างกลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี และควรดำเนินการร่วมกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และควรมุ่งเน้นให้กลุ่มคนรุ่นใหม่เรียนรู้เรื่องทางการเมือง โดยกำหนดเป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อนำไปสู่การสร้างวินัย การแสดงออกเชิงพลวัติกรรม ให้ประชาชนเรียนรู้การรับผิดชอบร่วมกัน อีกทั้งปัจจุบันเกิดปรากฏการณ์การแสดงออกทางการเมืองแบบก้าวกระโดด เพราะมีการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลาง ในขณะที่ไม่มีพื้นฐานทางการเมือง และข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น

พฤติกรรมเลียนแบบ การชุมนุม เป็นต้น นอกจากนี้ ควรจัดทำโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมทัศนคติ ค่านิยม แบบแผนความเชื่อ ความโน้มเอียงด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเพิ่มเติมเพื่อเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ อีกทั้งเห็นว่าแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่มีประเด็นการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี และการรู้จักสามัคคีของสังคมไทย ซึ่งเป็นการร่วมมือกันหลายหน่วยงานยังไม่บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากไม่มีการกำหนดหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบหลัก และบุคลากรในหน่วยงานยังไม่เข้าใจในภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างชัดเจน จึงควรมีการบูรณาการและวางแผนงานร่วมกันพร้อมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน นอกจากนี้ ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในอำนาจอธิปไตยโดยผลักดันให้เกิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริงและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น อีกทั้งแผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปท้องถิ่นก็ควรมีความชัดเจน ควรปรับปรุงกระบวนการได้มาซึ่งนักการเมืองในระดับต่าง ๆ ให้มีความโปร่งใสเป็นที่ยอมรับของประชาชนและสังคมโดยรวมต่อไป

ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ผู้แทนคณะกรรมการการบริหารราชการแผ่นดิน และสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า ควรเตรียมความพร้อมในโครงการที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงต่อประชาชน อย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ที่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความเข้มแข็งของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทางการสนับสนุนจังหวัดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศและทิศทางการพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ โดยสนับสนุนให้มีการดำเนินการ คือ (๑) ให้หน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในจังหวัดที่จะดำเนินกิจการหรือปฏิบัติงานใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบก่อนดำเนินการในทุกเรื่อง และในกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อแผนการพัฒนาจังหวัดให้หารือกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นโดยเร็ว เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม (๒) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) พิจารณาศึกษาวิเคราะห์และเสนอรูปแบบและกลไกในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการในจังหวัดอย่างเป็นระบบภายใต้โครงการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ (Government Innovation Lab : GovLab) ก่อนขยายผลการดำเนินการไปยังพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ได้รับมอบหมายในการจัดการเก็บข้อมูลและศึกษารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการจังหวัดใน ๖ จังหวัดนำร่อง ได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance) ๑๑ ประเด็น และคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารราชการในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น (อ.ก.พ.ร. ภูมิภาค) ได้เห็นชอบแล้ว ในกรณีนี้ จึงควรมีการติดตามผลการดำเนินงานและความคืบหน้าของโครงการดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการ คือ (๑) ก.พ.ร. ควรแจ้งการดำเนินการโครงการให้ทุกจังหวัดทราบโดยทั่วกันไม่เฉพาะจังหวัดนำร่องเท่านั้น หากจังหวัดใดมีความพร้อมก็สามารถปฏิบัติได้เลย ซึ่งจะช่วยให้การขยายผล

โครงการดำเนินการได้รวดเร็วขึ้น (๒) ควรให้จังหวัดนำร่องทดลองปฏิบัติให้ครบในข้อเสนอทุกประเด็น แม้บางประเด็นจะอยู่ในหน้าที่และอำนาจของส่วนกลางเพื่อให้เป็นการนำเสนอปัญหาอุปสรรคและ ข้อเสนอแนะ (๓) การทดลองปฏิบัติในการพัฒนาระบบบริหารงานอำเภอให้เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ ควรให้ทดลองปฏิบัติทุกอำเภอเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (๔) การเสนอ รายงานความคืบหน้าการปฏิรูปประเทศครั้งต่อ ๆ ไป ควรเสนอผลความคืบหน้าในการปฏิบัติทั้ง ๑๑ ประเด็น ให้ชัดเจน เพื่อให้การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และมั่นใจได้ว่าโครงการนี้ จะแล้วเสร็จได้ภายในปี ๒๕๖๕ อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม แนวทางการปฏิบัติงานในการปฏิรูปประเทศ ต้องพิจารณาร่วมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งสถานการณ์การเมือง เศรษฐกิจ สาธารณสุข และ สถานการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ที่เหมาะสม และมีการ นำหลักการตามทฤษฎีลดแรงต้านเพิ่มแรงผลัก (Pull and Push Theory) มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อลดแรงต้านทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสาธารณสุข จนเกิดเป็นแรงผลักดันในการปฏิรูปประเทศ ให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่มาตรา ๒๕๗ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ทั้งนี้ รัฐบาลจะต้องเร่ง สร้างความปรองดองตามหลักบัญญัติ ๑๐ ประการ ได้แก่ (๑) รู้รักสามัคคี (๒) ยึดมั่นศาสตร์พระราชา (๓) ขจัดการทุจริต (๔) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (๕) ดูแลคุณภาพชีวิต (๖) เคารพกฎหมาย (๗) รู้เท่าทัน ข่าวสาร (๘) ยึดมั่นกติกาสากล (๙) พัฒนาและปฏิรูปประเทศ และ (๑๐) เดินหน้ายุทธศาสตร์ชาตินอกจากนี้ รัฐบาลจะต้องปรับกลยุทธ์หรือยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิรูปบรรลุเป้าหมาย อาทิ การใช้ ศักยภาพของนักศึกษาวิชาการทหาร ลูกเสือ เนตรนารี ในการร่วมดำเนินการ การประสานความร่วมมือ ไปยังสื่อมวลชน การปรับปรุงวิธีการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพโดยสื่อสารให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และตรงประเด็น รวมทั้งมอบหมายให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นผู้ร่วมดำเนินการ โดยอาจเพิ่มจำนวนผู้สื่อข่าวสาธารณสุข ในการประชาสัมพันธ์ร่วมกับการใช้หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และการดำเนินการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

นอกจากนี้ การผลักดันให้การปฏิรูปประเทศเป็นไปตามแนวทางที่เหมาะสมจะต้อง ขจัดอุปสรรคในการดำเนินงานออกไปให้ได้ อาทิ การบริหารจัดการภาครัฐต้องเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างสูงสุดโดยไม่สร้างเงื่อนไขในการให้บริการเพิ่มเติม การกำหนด อัตรากำลังคนภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูงพร้อมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ อย่างแท้จริง การสร้างต้นแบบนำร่องในการดำเนินงานภาครัฐต้องมีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน และไม่ถูกจำกัดโดยระบบของภาครัฐ การจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินต้องกำหนดผู้รับผิดชอบ และ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมภายใต้กฎหมายที่มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง และควรเร่งรัดให้มีพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตโดยเร็ว ทั้งนี้ ยังมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะอีก ๒ ประเด็น คือ (๑) การบูรณาการ เลขหมายแจ้งเหตุฉุกเฉินให้เหลือเพียงหมายเลขเดียว กล่าวคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ควรประสาน ความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน (สพฉ.) ที่มีหน่วยปฏิบัติการที่ขึ้นทะเบียน จากทุกภาคส่วน เพื่อเพิ่มพื้นที่การปฏิบัติงานอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ และ สตช. ควรยกระดับ

บทบาทความเป็นเจ้าภาพในการจัดทำแผนงานเชิงบูรณาการด้านต่าง ๆ ทั้งการสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และมนต์ศนีในการทำงานร่วมกัน การกำหนดโครงสร้างแผนยุทธศาสตร์ร่วมและการซึ่กซึ่มการทำงานอย่างสม่าเสมอ รวมถึงพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานในภาพรวมและระดับหน่วยงาน และ (๒) โครงสร้างภาครัฐต้องกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง

ด้านกฎหมายและการตำรวจ

ผู้แทนคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ และสมาชิกวุฒิสภา ได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า ควรสร้างความเข้าใจร่วมกันในการปฏิรูปตำรวจให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ การดำเนินงานด้านปราบปรามและด้านการสอบสวนจะต้องมีความชัดเจน มีการถ่วงดุลอำนาจระหว่างกัน ตั้งแต่ขั้นตอนการจับ การสอบสวน การฟ้องร้อง การพิจารณาคดี การรับโทษ ซึ่งปัจจุบันมีกฎหมายบางฉบับที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทั้งการจับและสอบสวนได้เลยทำให้การตรวจสอบถ่วงดุลไม่เกิดขึ้น ซึ่งหากยอมรับแนวคิดดังกล่าว ก็ควรปรับปรุงให้เหมือนกัน แต่ถ้าอยากให้เกิดประสิทธิภาพและอำนวยประโยชน์ให้ประชาชนอย่างแท้จริง ก็ควรแบ่งการดำเนินการแต่ละขั้นตอนและสร้างวิธีให้มีการตรวจสอบระหว่างกันได้ นอกจากนี้ปัญหาการตรวจสอบถ่วงดุลในกระบวนการยุติธรรม ทั้งระบบแล้ว ยังมีปัญหาทางโครงสร้างการบริหารงานบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่บางครั้งรับผิดชอบภารกิจนอกเหนือจากการอำนวยความยุติธรรม เช่น ตำรวจรถไฟ ตำรวจท่องเที่ยว ตำรวจป่าไม้ เป็นต้น ทำให้เป็นองค์กรที่ไม่คล่องตัว รวมถึงการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย และพิจารณาหรือประเมินความดีความชอบ ควรคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถ และใช้หลักความยุติธรรม และคุณธรรมควบคู่ไปด้วย ทั้งนี้ การบริหารงานของตำรวจยังเป็นการรวมศูนย์อำนาจ อยู่ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและอยู่ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเท่านั้น โดยไม่ได้กระจายอำนาจไปยังภูมิภาคหรือสถานีตำรวจท้องที่ รวมถึงเรื่องการใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้องของตำรวจที่ถูกส่งมาถึงผู้บังคับบัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในการใช้ดุลพินิจในเรื่องดังกล่าวเป็นการใช้ดุลพินิจโดยบุคคลคนเดียว ควรแก้ไขให้มีคณะกรรมการที่มาจาก สตช. สำนักงานอัยการ และกระทรวงมหาดไทย เข้ามาเป็นผู้ใช้ดุลพินิจร่วมกัน นอกจากนี้ ปัญหาการแต่งตั้งโยกย้ายควรมีความชัดเจน ทั้งในกรณีการย้ายในเขตจังหวัดหรือการย้ายข้ามเขตจังหวัด และการปฏิรูปตำรวจควรเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ ง. (๔) คือ ให้การพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๐ วรรคสาม ได้บัญญัติไว้ว่า ถ้าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจยังไม่แล้วเสร็จ ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโสตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเท่ากับว่าหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดต้องเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดเกี่ยวกับหลักอาวุโสเท่านั้น แต่โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้มีการนำระบบอาวุโสและระบบแบ่งกองมาใช้ควบคู่กันเหมือนเดิมที่เคยปฏิบัติมา โดยมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการตำรวจตามหลักอาวุโส ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๐/๒๕๖๑

มารองรับให้การดำเนินการมีความชอบธรรม ซึ่งมีผลเป็นการทำลายบทเร้งรัดกึ่งลงโทษสำหรับการปฏิรูปตำรวจ ตามมาตรา ๒๖๐ วรรคสามของรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ควรเร้งรัดในการเสนอร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. โดยเร็ว และยกเลิกการเสนอร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. โดยนำประเด็นเกี่ยวกับการสอบสวนไปแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแทน อีกทั้งการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ควรแสดงผลการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม มิใช่นำเสนอเพียงเชิงหลักการ เช่น ให้แสดงปริมาณกฎหมายที่ประกาศผู้รับผิดชอบประเมินผลสัมฤทธิ์แล้ว เป็นต้น ควรเร้งรัดการจัดทำระบบกลางการตรากฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ การจัดทำร่างหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดแจงผู้เกี่ยวข้อง และการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางให้แล้วเสร็จโดยเร็ว การพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายในระบบกลางโดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลหน่วยงานที่รับผิดชอบกับคำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง และเร้งรัดการทบทวนกฎหมายที่ไม่จำเป็นและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงจัดทำสรุปสาระสำคัญของกฎหมายให้แล้วเสร็จพร้อมสำหรับเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางต่อไป

ด้านกระบวนการยุติธรรม

ผู้แทนคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ และสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า การปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรม ควรเร้งรัดการออกกฎหมายอาทิ ร่างพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ซึ่งหากประกาศใช้ประชาชนจะสามารถติดตามกระบวนการยุติธรรมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็กรอบเวลาดำเนินการในแต่ละคดี ผลของการพิจารณาคดี ซึ่งจะทำการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ควรยกระดับการปล่อยตัวชั่วคราวให้มีประสิทธิภาพ และสำนักงานศาลยุติธรรมควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ รวมถึงแนวทางปฏิบัติแก่ผู้บริหารท้องถิ่น อาทิ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพราะบุคคลเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลอันจะมีผลต่อการใช้ดุลพินิจของศาลในการพิจารณากระบวนการปล่อยตัวชั่วคราวเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนผู้ถูกดำเนินคดีอีกทางหนึ่ง และควรสนับสนุนให้มีทนายความอาสาเพื่อช่วยประชาชนในเรื่องคดีซึ่งอาจไม่มีความรู้ความเข้าใจมากนัก ซึ่งนอกจากประชาชนได้ประโยชน์แล้วยังเป็นการตรวจสอบกระบวนการสอบสวนของตำรวจอีกทางหนึ่ง ควรจัดสรรงบประมาณให้กับสหภาพทนายความเพื่อจัดหาทนายความรองรับในกรณีผู้ต้องหาร้องขอ นอกจากนี้ ควรจัดให้มีศูนย์กลางในแต่ละตำบลโดยร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่น เช่น ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อน และยังสามารถติดตามผู้ถูกดำเนินคดีที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวของศาลได้อีกทางหนึ่ง

ด้านเศรษฐกิจ

ผู้แทนคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง และสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปราย และให้ข้อคิดเห็น สรุปได้ว่า ความสำเร็จของการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจในรอบ ๓ เดือน ประกอบด้วย ๓ ด้านหลัก คือ การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ ความเท่าเทียม และการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม และการปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ โดยการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจที่ผ่านมา มีการดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๕ เรื่อง ดำเนินการเป็นไปตามแผน จำนวน ๑๘ เรื่อง เป็นเรื่องที่ประสบ ปัญหาหรือยังไม่มีดำเนินการ จำนวน ๓๐ เรื่อง และอยู่ระหว่างดำเนินการแต่อาจไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง โดยทั้งสองเรื่องเป็นเรื่องสำคัญมาก คือ เรื่องการพัฒนาเมืองหลักหรือเมืองศูนย์กลาง ของภูมิภาค และเรื่องการปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation) โดยเฉพาะเรื่องการปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริม ผลิตภาพดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนและบางส่วนก็ยังไม่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีความคืบหน้าใน ๓ ประเด็น คือ ๑) การติดตามความคืบหน้าโครงการหรือกิจกรรมหรือประเด็นสำคัญ โดยประเด็นปฏิรูปสถาบัน เพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ อยู่ระหว่างพัฒนาระบบการรายงานการติดตาม และประเมินผลของยุทธศาสตร์และการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง และประเด็นปฏิรูปการเพิ่มประสิทธิภาพ ทางเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัล ร่วมกับ กสทช. ได้ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม โครงการเน็ต ประชารัฐ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการในโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ได้ติดตั้งหมู่บ้านละ ๑ จุด ซึ่งโครงการดังกล่าวอยู่ในระหว่างการเพิ่มคุณภาพสายและเพิ่มความเร็วเป็น ๑๐๐ mbps ๒) โครงการ หรือกิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัดด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อกระจาย รายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น การยกระดับสู่การเกษตรที่มีมูลค่าสูง การเพิ่มทักษะของแรงงานอุตสาหกรรม และบริการเป้าหมาย การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรม และบริการเป้าหมาย ๓) สถานะกฎหมายด้านเศรษฐกิจ ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๓๕ ฉบับ และอยู่ระหว่าง พิจารณาอีก ๒๕ ฉบับ กฎหมายที่สมควรจะเร่งรัดและควรให้ความสำคัญเพิ่มเติม คือ พระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตร พันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ คือ ควรเร่งรัด การดำเนินการพิจารณาเรื่องสำคัญเร่งด่วนเพิ่มเติม เช่น พัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพเป้าหมายในเขต พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก EEC พัฒนา Big Data ภาคการเกษตร พัฒนาสหกรณ์ Smart farmer ยกระดับการค้าและผู้ประกอบการสู่ยุคดิจิทัล ควรขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก EEC และเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่น ๆ โดยเฉพาะโครงการสำคัญ เช่น รถไฟความเร็วสูง สนามบินอู่ตะเภา ท่าเรือมาบตาพุด และท่าเรือแหลมฉบัง เพื่อให้เกิดการลงทุนกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ ควรขับเคลื่อน ขีดความสามารถทางการแข่งขัน และเร่งรัดการจัดตั้งสถาบันการเงินประชาชนที่ให้ครบตามเป้าหมาย ๑,๐๐๐ แห่ง รวมถึงปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจให้มีการนำ Big Data มาใช้ประโยชน์ เร่งรัดจัดทำ แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจและการจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ นอกจากนี้ ในแผนปฏิรูปในระยะต่อไป

เสนอแนะว่า ควรปรับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ และปรับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณหรือโครงสร้าง แผนงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือตัวชี้วัดของแผนย่อยภายใต้แผนแม่บทและประเด็นการปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ รวมถึงกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนจาก ๕ ปี เป็นรายปี และปรับแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณปี ๒๕๖๕ ตลอดจนควรปรับปรุงกฎหมายที่ไม่ทันสมัยหรือเป็นอุปสรรคในการส่งเสริมการค้า และการลงทุนเป็นหลักควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีมาควบคุมความเสี่ยงจากการกระทำผิดกฎหมาย อีกทั้งการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในด้านเศรษฐกิจต้องบูรณาการการใช้เทคโนโลยี เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและเพิ่มคุณภาพในการบริการ พัฒนาระบบขนส่งให้มีการเชื่อมโยงกันในภูมิภาค โดยควรเร่งรัดระบบขนส่งทางรางเพื่อเชื่อมโยงการขนส่งจากรถไฟความเร็วสูงไทย - จีน ผ่านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมายังจังหวัดหนองคายขนส่งผู้โดยสารและสินค้าไปยังท่าเรือแหลมฉบัง โดยใช้ท่าเรือแหลมฉบังเชื่อมโยงกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งทางบกและทางทะเล จากภายในประเทศสู่ท่าเรือสำคัญต่าง ๆ ในภูมิภาคและท่าเรือสำคัญของโลก นอกจากนี้ ควรเร่งรัดโครงการพัฒนาดิจิทัลโลจิสติกส์ พัฒนาระบบการบริการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจ (National Single Window) เพื่อความสะดวกรวดเร็วและลดค่าใช้จ่าย ควรเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชนในฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และควรกำหนดแผนงานระยะเวลาการดำเนินการโครงการส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างยั่งยืน (Thailand e-Commerce Sustainability) ให้ชัดเจน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในชุมชน ให้สามารถใช้ช่องทางการค้าออนไลน์เพิ่มรายได้และสร้างมูลค่าทางการตลาด อีกทั้งควรพัฒนาความรู้ให้เกษตรกร รวมถึงบุคลากรในกรมต่าง ๆ ให้เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดการที่ดิน การบริหารปัจจัยการผลิต การบริหารจัดการน้ำที่ดี เพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรกรให้ต่ำลง ควรวางแผนการตลาดสำหรับจำหน่ายในลักษณะเป็นวัตถุดิบหรือสินค้าแปรรูป ควรสนับสนุนให้มีการวิจัย หรือพัฒนาเครื่องจักรกลที่จะสามารถช่วยสนับสนุนให้การเกษตรให้สามารถทำงานได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น ควรพัฒนาสินค้าพื้นถิ่นหรือสินค้าอัตลักษณ์โดยการแปรรูปสินค้า จะเป็นการสร้างมูลค่าให้มากขึ้นเกิดรายได้สู่ท้องถิ่น และควรสนับสนุนโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตการเพิ่มมูลค่าและการตลาดสินค้าเกษตรด้านพืชให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ในการยกระดับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพในกลุ่มพืชสมุนไพรที่ยังขาดการวิจัยและพัฒนาในเชิงพาณิชย์ โดยพบว่ามีส่วนแบ่งการตลาดในตลาดโลกไม่ถึง ๑ เปอร์เซ็นต์ จึงต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มปริมาณการส่งออก ควบคู่ไปกับการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค ตลอดจนควรสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสถาบันการเงินชุมชน เริ่มจากจัดตั้งเป็นกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทางการเงิน ซึ่งถือเป็น “องค์กรการเงินชุมชน” ที่บริหารจัดการโดยชุมชน และเพื่อประโยชน์ของชุมชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังมี “องค์กรการเงินชุมชน” บางแห่งมีความพร้อมจะยกระดับเป็น “สถาบันการเงินประชาชน” ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลภายใต้

พระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ระหว่างสำนักงานเศรษฐกิจการคลังดำเนินการ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังจึงควรจัดทำแผนงานขับเคลื่อนการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสถาบันการเงินชุมชนที่มีเป้าหมาย กรอบระยะเวลา และรายละเอียดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาองค์กรการเงินชุมชนที่ชัดเจน ควรให้ธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ในฐานะธนาคารผู้ประสานงานตามพระราชบัญญัติตั้งหน่วยงานภายในองค์กร เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนองค์กรการเงินชุมชน และควรส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มากขึ้น มีการบริหารจัดการอย่างมีแบบแผน มีผู้นำการเปลี่ยนแปลง ควบคู่กับทัศนียภาพที่งดงาม มีวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของชุมชน ที่จะช่วยเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวให้กับชุมชน นอกจากนี้ ควรผลักดันประเด็นปฏิรูปเรื่องการพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลและระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อเกษตรกรจะได้รับการช่วยเหลือกรณีประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ได้แก่ การได้รับเงินชดเชยจากภาครัฐ เป็นต้น และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรทำ Big Data เกี่ยวกับระบบเกษตรพันธสัญญา การวิจัยพืชผลทางการเกษตร ให้เกษตรกรเข้าไปใช้ข้อมูลดังกล่าวได้ และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ทั้งนี้ เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาผ่านไป ควรสนับสนุนให้ระบบเกษตรพันธสัญญาและการประกันภัยผลิตทางการเกษตรเป็นวาระแห่งชาติ อีกทั้งควรปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพาณิชย์นาวี และกฎหมายหรือระเบียบที่ปรับปรุงวิธีการถ่ายลำหรือผ่านแดนและกฎหมายที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความสูงของรถบรรทุก เพื่อประโยชน์ในการลดต้นทุนการนำเข้าและส่งออกในอนาคต หากดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ประชาชนจะได้ประโยชน์ที่สำคัญเป็นการเชื่อมโยงกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งทางบกและทางทะเล และเป็นการเพิ่มสัดส่วนการขนส่งทางทะเลและรายได้จากการบริการขนส่งโลจิสติกส์ และเกิดการขยายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น อุโมงค์เรือ รถไฟเครื่องบิน เป็นต้น เป็นการกระจายรายได้สู่ประชาชนอีกด้วย

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้เลื่อนการอภิปรายของสมาชิกที่ยังเหลืออยู่ไปพิจารณาในวันอังคารที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓ แล้วกล่าวปิดประชุม

เลิกประชุม เวลา ๑๖.๔๘ นาฬิกา

